

Trečiųjų šalių piliečiai, turintys vieną darbo leidimą, išduotą pagal Italijos teisės aktus, kuriais perkeliama Sąjungos direktyva, turi teisę gauti Italijos teisės aktuose numatytas vaiko gimimo ir motinystės išmokas

Italijos valdžios institucijos atsisakė skirti vaiko gimimo ir motinystės išmokas keliems trečiųjų šalių piliečiams, teisėtai gyvenantiems Italijoje ir turintiems vieną leidimą dirbti, išduotą pagal Direktyvą 2011/98¹ perkeliančius Italijos teisės aktus. Šis atsisakymas buvo motyvuotas tuo, kad, priešingai, nei reikalaujama pagal Įstatymą Nr. 190/2014 ir Įstatyminį dekretą Nr. 151/2001, šiems asmenims nėra suteiktas ilgalaikio gyventojų statusas.

Pagal Įstatymą Nr. 190/2014, kuriuo nustatoma vaiko gimimo išmoka už kiekvieną gimusį ar įvaikintą vaiką, ši išmoka kas mėnesį mokama Italijos piliečiams, kitų valstybių narių piliečiams ir trečiųjų šalių piliečiams, turintiems ilgalaikio gyventojų leidimą, siekiant skatinti gimstamumą ir prisidėti prie su tuo susijusių išlaidų. Pagal Įstatyminį dekretą Nr. 151/2001 motinystės išmoka skiriama už kiekvieną nuo 2001 m. sausio 1 d. gimusį vaiką arba už kiekvieną į šeimą iki įvaikinimo perkeltą ar iš karto įvaikintą nepilnametį Italijoje gyvenančioms moterims, kurios yra šios valstybės narės ar kitos Sąjungos valstybės narės pilietės arba kurioms yra išduotas leidimas gyventi suteikiant ilgalaikio gyventojų statusą.

Atitinkami trečiųjų šalių piliečiai šį atsisakymą apskundė Italijos teismuose. Šiose bylose *Corte suprema di cassazione* (Kasacinis teismas, Italija), manydamas, kad dėl tokios vaiko gimimo išmokos sistemos pažeidžiamos kelios Italijos Konstitucijos nuostatos, kreipėsi į *Corte costituzionale* (Konstitucinis Teismas, Italija) su klausimu dėl Įstatymo Nr. 190/2014 atitikties Konstitucijai, kiek pagal šį įstatymą vaiko gimimo išmokos suteikimas trečiųjų šalių piliečiams siejamas su sąlyga, kad jie turi turėti ilgalaikio gyventojų statusą. Dėl tų pačių priežasčių pastarajam teismui taip pat buvo pateiktas klausimas dėl Įstatyminio dekreto Nr. 151/2001 dėl motinystės išmokos atitikties Konstitucijai.

Manydamas, kad Italijos Konstitucijoje įtvirtintas savavališkos diskriminacijos draudimas ir motinystės bei vaikų apsauga turi būti aiškinami atsižvelgiant į Sąjungos teisėje pateiktus nurodymus, Konstitucinis Teismas paprašė Teisingumo Teismo paaiškinti Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos 34 straipsnyje pripažintos teisės gauti socialinės apsaugos išmokas ir teisės į vienodą požiūrį socialinės apsaugos srityje, suteiktos trečiųjų šalių darbuotojams² pagal Direktyvos 2011/98 12 straipsnio 1 dalies e punktą, apimtį.

¹ 2011 m. gruodžio 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2011/98/ES dėl vienos prašymų išduoti vieną leidimą trečiųjų šalių piliečiams gyventi ir dirbti valstybės narės teritorijoje pateikimo procedūros ir dėl valstybėje narėje teisėtai gyvenančių trečiųjų šalių darbuotojų bendrų teisių (OL L 343, 2011, p. 1).

² Šie darbuotojai yra nurodyti minėtos direktyvos 3 straipsnio 1 dalies b ir c punktuose, t. y., pirma, trečiųjų šalių piliečiai, kuriems leista atvykti į valstybę narę kitais nei darbo tikslais, kuriems leidžiama dirbti ir kurie turi leidimą gyventi, išduotą pagal 2002 m. birželio 13 d. Tarybos reglamentą (EB) Nr. 1030/2002, nustatantį vienodą leidimų apsigyventi trečiųjų šalių piliečiams formą (OL L 157, 2002, p. 1; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 19 sk., 6 t., p. 3), ir, antra, trečiųjų šalių piliečiai, kuriems leista atvykti į valstybę narę darbo tikslais.

Teisingumo Teismo didžioji kolegija savo sprendime patvirtino, kad vieną leidimą turintys trečiųjų šalių piliečiai pagal Direktyvos 2011/98 12 straipsnio 1 dalies e punktą turi teisę gauti Italijos teisės aktuose numatytas vaiko gimimo ir motinystės išmokas.

Teisingumo Teismo vertinimas

Pirma, Teisingumo Teismas paaiškino, kad Direktyvos 2011/98 12 straipsnio 1 dalies e punkte sukonkretinama Pagrindinių teisių chartijos 34 straipsnio 1 ir 2 dalyse numatyta teisė gauti socialinės apsaugos išmokas, todėl klausimą dėl Italijos teisės aktų atitikties Sąjungos teisei reikia nagrinėti atsižvelgiant tik į šią direktyvą.

Antra, kadangi šios direktyvos nuostatos, kurioje daroma nuoroda į Reglamentą Nr. 883/2004³, taikymo sritis apibrėžta šiame reglamente, Teisingumo Teismas patikrino, ar aptariamoms vaiko gimimo ir motinystės išmokos laikytinos išmokomis, patenkančiomis į šio reglamento 3 straipsnio 1 dalyje išvardytas socialinės apsaugos sritis.

Dėl vaiko gimimo išmokos Teisingumo Teismas pažymėjo, kad ši išmoka automatiškai skiriama namų ūkiams, atitinkantiems tam tikrus teisės aktuose apibrėžtus objektyvius kriterijus, neatliekant jokio individualaus ir diskrecinio pareiškėjo asmeninių poreikių vertinimo. Tai yra piniginė išmoka, skirta visų pirma tam, kad, teikiant valstybės paramą šeimos biudžetui, būtų sumažintos gimusio ar įvaikinto vaiko priežiūros išlaidos. Tuo remdamasis Teisingumo Teismas padarė išvadą, kad ši išmoka yra išmoka šeimai, kaip ji suprantama pagal Reglamento Nr. 883/2004 3 straipsnio 1 dalies j punktą.

Dėl motinystės išmokos Teisingumo Teismas pabrėžė, kad ji skiriama arba atsisakoma ją skirti atsižvelgiant ne tik į sąlygą dėl motinystės išmokos, skiriamos dirbant pagal darbo sutartį ar verčiantis laisvąja profesija, nemokėjimo, bet ir į namų ūkio, kuriam priklauso motina, pajamas, nustatytas remiantis objektyviu ir teisiškai apibrėžtu kriterijumi, t. y. finansinės padėties rodikliu, o kompetentinga valdžios institucija negali atsižvelgti į kitas asmenines aplinkybes. Be to, ši išmoka yra susijusi su socialinės apsaugos sritimi, nurodyta Reglamento Nr. 883/2004 3 straipsnio 1 dalies b punkte.

Teisingumo Teismas padarė išvadą, kad vaiko gimimo ir motinystės išmokos priklauso socialinės apsaugos sritims, kuriose trečiųjų šalių piliečiai, nurodyti Direktyvos 2011/98 3 straipsnio 1 dalies b ir c punktuose, turi šioje direktyvoje numatytą teisę į vienodą požiūrį.

Atsižvelgdamas į tai, kad Italija nepasinaudojo valstybėms narėms direktyvoje suteikta galimybe apriboti vienodo požiūrio taikymą⁴, Teisingumo Teismas konstatavo, kad nacionalinės teisės aktai, pagal kuriuos šiems trečiųjų šalių piliečiams nesuteikiama teisė į minėtas išmokas, neatitinka šios direktyvos 12 straipsnio 1 dalies e punkto.

PASTABA: Prašyme priimti prejudicinį sprendimą valstybių narių teismai, nagrinėdami juose iškeltą bylą, gali pateikti Teisingumo Teismui klausimus dėl Sąjungos teisės išaiškinimo ar Sąjungos teisės akto galiojimo. Teisingumo Teismas nenagrinėja nacionalinės bylos. Remdamasis Teisingumo Teismo sprendimu šią bylą turi išspręsti nacionalinis teismas. Šis sprendimas taip pat privalomas kitiems nacionaliniams teismams, nagrinėjantiems panašias problemas.

Žiniasklaidai skirtas neoficialus dokumentas, neįpareigojantis Teisingumo Teismo.

[Visas sprendimo tekstas](#) nuo jo paskelbimo dienos prieinamas CURIA tinklalapyje.

Kontaktinis asmuo: Gitte Stadler ☎ (+352) 4303 3127

---

³ 2004 m. balandžio 29 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 883/2004 dėl socialinės apsaugos sistemų koordinavimo (OL L 166, 2004, p. 1; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 5 sk., 5 t., p. 72; klaidų ištaisymas OL L 188, 2013, p. 10).

⁴ Ši galimybė numatyta Direktyvos 2011/98 12 straipsnio 2 dalies b punkte.